

שינוי הדף היומי בדרך קצרה

צריך כוית אם הוא בפני עצמו ואכן ר"צ שבמשהו מדובר כוית בשלם עם הכשר הגידים
העצמות, ויש להקשות איך נתכן שיש עוף שבכולו אין כוית בשו ואילו באבר אחד
בו כוית עם הכשר הגידים והעצמות, אמר רב שרביא שזה יתכן בעוף קלניתא, אך קשה
שכתוב בספא תנקה ואכלה לכו"ע חייב בכוית ובקלניתא שהוא עוף טמא לא צריך כוית
לדברי רב שטמאה בין בחייה בין במותה במשהו לא מדובר בטמא שהוא כעין העוף
קלניתא שאין בו כוית בשו אך באבר אחד יתכן שיש בו כשר גידים ועצמות, ורב אמר
שאם נאמר שרי"ב סובר שמחשבת אוכלים זה מחשבה אם חשב לאכלה אבר אבר ובסוף
אכלה כולה חרי"ב, אמר אביי איך דבר שאחר אכלנו ויהיה פטור ואדם אחד אכלנו
ויהיה חייב אמר לו רב שכל אחד חייב לפי מחשבתו. עוד אמר רב שאם נאמר שרי"ב

שלת"ק נחלקו בהעלאה ולא באכילה ואמר ר' יוסי שגם באכילה ב"ש מקילים שהרי שנינו שר' יוסי אמר שיש שהם דברים מקולי ב"ש ואחד מהם שהעוף עולה עם גבינה על השולחן ואינו נאכל לא עלה במשנה ואומרת שתר' הוא כדברי ר' יוסי שהאומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם שכתוב **והאמר אסתר למלך בשם מרדכי**. **אגרא** חמיו של ר' אבא שנה שניתן לאכול עוף עם גבינה בדרך הפקר בלי זהירות והוא שנה ואמר שהכוונה היא שלא צריך נטילת ידים לקנינה הפה ביניהם, פסע הגיג רב יצחק בר בר משנה ואמר שיש לאישה והוא אכל ואח"כ הביאו לו בשר ולא נטל ידיו ביניהם אמרו לו הרי אגרא שנה שעוף וגבינה נאכלים בהפקר משמע שבשר בהמה לא נאכל בלי נטילה אמר להם שזה רק בלילה אך ביום כשרואים שלא נדבק כלום מותר לאכול בלי נטילה.

שנו בבבירייתא שלב"ש מקנה בין גבינה לבשר, ולב"ה מדיח,

דף קה אין לפרש שלב"ש מספיק קנינה פה ואין צורך להדיח ידיו ולב"ה רק מדיח ולא מקנה, שא"כ קשה שיש שר' יזרא אמר שקנינה פה הוא רק בפת זה לדעת ב"ש ואם נפרש שב"ש אמר שמקנה פיו ולא צריך להדיח ולב"ה צריך גם להדיח א"כ יוצא שגם זה מקולי ב"ש וחומרי ב"ה ולא שנינו את זה בכלל הדברים שהם מקולי ב"ש וחומרי ב"ה, אלא יש לפרש שב"ש אמר שמקנה והוא הדין שמדיח וב"ה אומרים שמקנה והוא הדין שמדיח ואין מחלוקת ביניהם.

מה שאמר ר' יזרא שקנינה היה בפת מדובר בפת חטים ולא בשל שעורים וגם בשל חטים מדובר בפת צוננת אך פת חמה לא מועילה לקנינה כי הוא רך ונדבק בחיך, ודוקא פת רכה מועילה לקנינה אף פת קשה לא מועילה לקנינה שהיא מתפוררת כשל שעורים, אך להלכה קנינה מועילה בכל מאכל מלבד קימח תמרים וירקות.

רב אסי שאל את ר' יוחנן כמה זמן יש להמתין בין בשר לגבינה אמר לו שאין צריך להמתין כלום, ויש להקשות שרב חסדא אמר שאם אכל בשר אסור לאכול גבינה ואם אכל גבינה מותר לאכול בשר אלא יש לפרש שרב אסי שאל כמה ישהה בין גבינה לבשר וענה ר' יוחנן שאין צריך להמתין כלום.

רב אחא שאל את רב חסדא האם יש ליטול את היד הבשר שבין השניים כשרוצה לאכול גבינה והוא קרא עליו את הפסוק **הבשר עדותו בין שניהם**.

מר עוקבא אמר שלענין זה הוא כחומץ בן יין לעומת אביו שאביו חיכה לאכילת גבינה אחר אכילת בשר מעת לעת ואילו כשהוא אוכל בשר בסעודה אחת הוא אכל גבינה בסעודה אחת.

שמואל אמר שהוא כחומץ בן יין לענין בקורת בנכסיו שאביו היה מסייר בנכסיו פעמיים ביום ואילו הוא מסייר רק פעם אחת, ושמואל לשיטתו שהוא אמר שמי שמסייר בנכסיו כל יום נכנס סלע, ואב"י סייר בנכסיו כל יום יום אחד הוא פגש את הארס שלו נושא משא עצים לגנבים אמר לו רבי אתה לוקח אותם אמר לו לביתך אמר לו אב"י כבר הקדימנו חכמים, ורב אסי סייר בנכסיו כל יום והוא אמר לעצמו היכן כל הסלעים שאמר שמואל יום אחד הוא ראה שחמשים עלו על גדותיהם והולכים לשטוף את שדותיהם והוא לקח את גלגליתו ונתן אותה במקום השטוף והיה בקרול ובכאן אמר שיש לעזור לו לסתום שם והוא אמר לעצמו מצאתי את כל הסלעים של שמואל.

רב אידי בר אבין אמר בשם רב יצחק בר אשיאן שנטילת מים ראשונים זה מצוה ומים אחרונים זה חובה ויש להקשות ששנינו שמים ראשונים ואחרונים חובה ואמצעיים רשות, ויש לומר שבמקום ששנו רשות מצוה נקראת חובה לגבי רשות.

שנו בבבירייתא ה"ל שנטילים מים ראשונים בין על גבי הקרקע בין על גבי כלים ומים אחרונים נוטלים רק לכלי ויש שאמרו שלא נוטלים אחרונים על גבי קרקע והחילוק בין הלשונות שלשונא קמא לא נוטלים על קיסמים שעל הקרקע שהם לא כלי וללשונא בתרא ניתן ליטול עליהם כי זה לא על הקרקע נוטלים מים ראשונים בין בחמים בין בצונן אך מים אחרונים רק בצונן כי החמים מופעפים בידיים ואינם מעבירים את הוזהמה, ורב יצחק בר יוסף אמר בשם ר' ינאי שנטילים מים ראשונים בחמים רק כשאין היד סולדת בהם, **עמוד ב'** אך לא נוטלים במים שהיד סולדת בהם, ויש ששנו את דברי רב יצחק על הסיפא שלא נוטלים מים אחרונים בחמים דוקא כשהיד סולדת בהם אך כשאין היד סולדת מותר ליטול בהם, ולפ"ז ניתן ליטול מים ראשונים בחמים רק כשהיד סולדת בהם.

ר"נ אומר שאמצעיים רשות רק בין תבשיל לתבשיל אך בין תבשיל לגבינה הם חובה. **רב יהודה בר רב חיאיא** אמר שמים אחרונים חובה כי יש בידי מלח סדומית שהיא מסמאה את העינים והוא מביא מציצה בקרוב כבוד שלם, ורב אחא בר רבא שאל את רב אשי מה דמיא בשאר מלח אמר רב אשי שאין צורך ליטול ידיו.

אמר אב"י שבתחילה הוא חשב שלא נוטלים מים אחרונים על הקרקע מפני הוזהמה אך רבה אמר לו שזה מפני ששם עליהם רוח רעה, עוד אמר אב"י שבתחילה הוא חשב שמה שלא לוקחים דבר מהשולחן מלפני רוח שאוחז בכוס לשתות שמה יהיה קלקול בסעודה שאותו אדם חפץ בדבר והוא יסתכן אך רבה אמר שהטעם לכך הוא שזה קשה לרוח צרדא ואסור רק כשלוקח ואינו מחזיר את אה הוא מחזיר מותר, ונאמר רק אם הוא מוציא מתוך ד' אמות של השולחן אך הוא מניח תוך ד' אמות מותר ודוקא כשהוא לוקח דבר שצריך לסעודה אך מותר לקחת דבר שאינו צריך לסעודה, ומר בר רב אשי הקפיד אפילו על מכתש עם בוכנה של תבלין שהם צורך הסעודה, עוד אמר אב"י שמתחילה הוא חשב שמה שמקלקל את התבלינים זה בגלל קניות אך רבה אמר לו שזה בגלל שכשמיזבזים את הפירותים זה סגולה לעניות שהיה אדם ששר העניות היה מחזר עליו ולא הוציח עמו כי הוא היה מקפיד על פירותים יום אחר הוא כרך לאכול פת מעל עשבים שבעמרה ואמר אותו שר עכשיו הוא נפל לידך אך אחר אכילתו הוא לקח מעד ועקר את העשבים ודוקא לנהר אמר אותו שר אוי לי שאותו אדם הוציאני מביתו, עוד אמר אב"י שמתחילה הוא חשב שלא שותים את הקצף של השכר מפני שזה מאוס אך רבה אמר לו שזה גורם לריריים של החוטם, שתחתו זה קשה לריריים ולפנה בו זה קשה לראשו ואם דוחהו לריריים זה גורם לעניות, ותקנתיהו זה להשקיע אותו וריריים של יין משקיעים בשכר ושל שכר משקיעים במים אך לשל מים אין תקנה וכמו שאומרים שאחרי העני הולכת העניות. עוד אמר אב"י שמתחילה הוא חשב שמה שלא אוכלים מאגודה שאגד הגנן כי זה נראה כרעבתנות אך רבה אמר לו שזה גורם שכשפים יבואו עליו, ורב חסדא ורבה בר רב הונא נסעו בספינה ונכרית אחת בקשה לשבת עמם והם לא הסכימו והיא אמרה משנה והעמידה את הספינה והם אמרו משנה והספינה המשיכה בחילוכה אמרה להם מה אעשה לכם שאתם לא מקנינים מחסר ואינכם הורגים כינה על בגדיכם ואינכם אוכלים מאגודה שאגד הגנן, עוד אמר אב"י שמתחילה הוא חשב שלא אוכלים מירק שנפל על פת כי הוא מאוס אך רבה אמר לו שזה גורם לריח הפה, עוד אמר אב"י שבתחילה הוא חשב שלא יושבים תחת מרוב בגלל מה שנשפך אך רבה אמר לו ששם מזגים מדיקים, וכמו המעשה שהיו סבלים שנשארו חבית יין והם רצו לנזח והניחו את החבית תחת מרוב והיא פקעה והם באו למר בר רב אשי והוא הוציא שופרות לנדות את המזיקים הללו והמזיק בא אלו והוא שאל אותו מדוע הזקת את החבית ואמר המזיק שהם הניחו אותו באוני אמר לו מה עשית במקום שמזיקים רבים לך שלם לו המזיק קבע לי זמן וכשהגיע הזמן הוא התעכב וכשבא אמר לו מר בר רב אשי מדוע לא באת בזמן אמר המזיק שכל דבר שצורך וחתום אין לנו רשות לקחת ממנו עד שאנו מוצאים דבר הפקר.

עוד אמר אב"י שבתחילה הוא חשב ששופכים את המים שבראש הכד בגלל הקסמים שיש שם אך רבה אמר שזה בגלל שיש שם מים רעים, וכמו המעשה של בן שדים ששירת את רב פפא פעם אחת כשהוא הלך להביא מים מהנהר הוא התעכב וכשבא שאלוהו מדוע התעכב והוא אמר שהוא חכה עד שיכירי המים הרעים,

דף קו ויהא שהם מקפידים לשיפוך מים משפת הכד אמר להם אם הייתי יודע שאתם זהירים בכך לא הייתי מתעכב.

רב דימי בא מצי"א ואמר שקרה מקרה שהאכילו בשר חזיר למי שלא הקפיד על נטילת מים ראשונים והיה מקרה שלא הקפידו על מים אחרונים והוציא אשה מבעלה, ורבינא בא ואמר שבגלל מניעה ממים ראשונים האכילו בשר נבלה ובגלל מניעה ממים אחרונים

הרגו נפש, ור"נ בר יצחק נתן סימן שרב דימי הוציא ורבינא הרג, ור' אבא שנה כרב דימי במים ראשונים וכרבינא במים אחרונים.

חזקיה אומר שלא נוטלים בחמי האור ור' יוחנן אומר שנטילים בהם ואמר ר' יוחנן שהוא שאל את ר"ג בן רבי שהיה אוכל טהרות אחר נטילה בחמי האור והוא אמר שכל גדולי הגליל עושים כך, ובחמי טבריה לחזקיה לא נוטלים בהם אך מטביל בהם את ידיו ור' יוחנן אומר שטובל בהם כל גופו אך לא פניו ידיו ורגליו, ולכאורה אם זה מועיל בטבילה כל יוחנן קצ"ו שיעורל לטבילת ידיו ואמר רב פפא שאכן במקומם לכו"ע מותר ואם לקח מהם בכלי לכו"ע אסור ונחלקו כשיש הפסק בחרין שיצא מחמי טבריה ואין בו שיעור של מקרה שחזקיה גזרו באותו חרין משום כלי ולר' יוחנן לא גזרו בו משום כלי.

רב אידי בר אבין אומר בשם רב יצחק בר אשיאן שתקנו נטילת ידים לחולין מפני סרך תרומה ועוד שיש בזה מצוה, ומבאר אב"י מצוה לשמוע דברי חכמים ורבא אומר מצוה לשמוע דברי ר"א בן ערך שדרש בפסוק **וכל אשי יגע בו חוב וידיו לא שטף במים** שמכאן סמכו חכמים לנטילת ידים מהתורה, ורבא שאל את ר"נ איך למדו ממשמעות וידיו לא שטף במים משמעה שאם שטף הוא טהור הרי צריך טבילה, ויש לפרש שהכוונה היא שאחר שלא שטף טמא.

ר"א אומר בשם רב הושעיא שנטילת ידים לפירות הוא רב משום נקיות ושבא שף הזה לא חובה אך זה מצוה ורבא אמר שזה לא חובה אלא מצוה אלא רשות ולא כדברי ר"נ שאמר שהנטול ידיו לפירות הוא מגסי הרוח, ורבה בר בר חנה אמר שהוא שימש את ר' אמי ור' אסי והביאו לפניהם כלכלת פירות והם אכלו ממנה ולא נטלו ידיהם והם לא נתנו לו ממנה וכל אחד בידו לעצמו, ומוכת מה שאין נטילת ידים לפירות, ועוד מוכח שלא מזמנים על פירות, ועוד מוכח ששנים שאכלו מצוה שהם יתחלקו וכן שנינו שנים שאכלו מצוה להחילק ודוקא כששניהם סופרים אך אם אחד סופר ואחד בור הסופר מברך והבור יוצא ממנו.

שנו בבבירייתא שנטילת ידים לחולין היא עד הפרק שבאצבע ולתרומה עד הפרק שביד **עמוד ב'** וקידוש ידים ורגלים במקדש הוא עד הפרק וכל מה שחוצץ בטבילה גופו חוצץ גם בנטילת ידיו לחולין וכן לקידוש ידים ורגלים במקדש, ורב היה מראה ידידו עד כאן נטילה לחולין עד כאן לתרומה שצריך יותר, ושמואל אומר עד כאן בין לחולין בין לתרומה להחמיר בשניהם עד גב היד, ורב ששת אומר עד כאן בין לחולין בין לתרומה להקל בשניהם ובר הדיא אמר שהוא שימש את ר' אמי והוא אמר עד כאן בין לחולין בין לתרומה להחמיר ולא בגלל שהוא היה כהן שהיה רב מיהאש בן בנו של ריב"ל היה לוי והוא גם החמיר בין לחולין בין לתרומה.

רב אומר שאדם יכול ליטול ידיו שחוריות ולסמך עליהם כל היום וכן אמר ר' אבינא **דף קז** לבני בקעת ערבות שכיון שלא מצוה להם מים הם יכולים ליטול ידיהם בבוקר ולסמך עד כל היום, ויש אומרים שהיה מצייל רק בשעת הדחק ולא כרב ויש אומרים שהוא היה מתיר אף שלא בשעת הדחק וכדעת רב.

רב פפא אומר שצניזר ששופכים לו מים ע"י דלי לא נוטלים ממנו ידים כיון שזה לא מגיע מבח אדם אך קרוב לדלי שזה בא מבח אדם יכול ליטול שם ידיו, ואם ניקב בכונס משקה ש'אז יש ניצוק וחיבור בינו לנהר יכול לטבול בו את ידיו.

רבא אומר שכלי שניקב בשיעור שנכנס משקה בנקב לא נוטלים בו ידים, עוד אמר רבא שכלי שאין בו רביעית לא נוטלים בו ידים, ויש להקשות שרבא עצמו אמר שכלי שאין בו מחזיק רביעית לא נוטלים בו ידים משמע שאם הוא מחזיק רביעית אף שאין בו רביעית נוטל בו ידיו ויש לומר שלאחד לא מועיל אם אין בו רביעית אך לשנים מועיל אם היה בו רביעית ונטל בו ידים שזה בא משירי טהרה וכמו ששנינו שמי רביעית נוטלים לידיים לאחד ואפילו לשנים.

רב ששת אמר לראמימר האם אתם מקפידים בנטילה בכלי אמר לו כן, שאל אותו אם מקפידים על מראה המים אמר לו כן, שאל אותו אם מקפידים על שיעור אמר לו כן, וללישנא בתרא אמרימר אמר ששם מקפידים על כלי ומראה אך לא על שיעור כמו ששנינו שנטילים ממי רביעית לאחד ואפילו לשנים, אך יש לדחות ששם זה בא משירי טהרה, רב יעקב מנהר פקוד תיקן נטלה וזכוית בשיעור רביעית, ורב אשי תיקן בהוצל כלי חסם שמוחזק רביעית.

רבא אומר שיכול ליטול ידיו במגופת חבית שתקנה לנטילה וכן שנינו שמגופת חבית שתקנה נוטלים ממנה ידים וכן אם תיקן חמת וכפישה נוטלים מהם ידים אך שק וקופה אף שהם מקבלים ממה ידים וכן אם תיקן חמת וכפישה נוטלים מהם ידים אך שק וקופה

יש להסתפק אם ניתן לאכול במפה בלי נטילה האם יש לחשוש שמא יגע או לא, ויש להוכיח ממה ששנינו שכשנתנו לר' צדוק אוכל פחות מכביצה הוא נטל אותו במפה ואכלו חוץ לסוכה אלא בירך אחריו משמע שאם זה היה כביצה לא היה מועיל נטילה במפה וצריך נטילת ידים, ויש לדחות שכביצה צריך סוכה וברכה אחריו, אך מועיל מפה שלא יצטרך נטילת ידים, ויש להוכיח ששמואל ראה שרב אכל במפה **עמוד ב'** והוא שאל אותו וכי עושים כך אמר לו רב דעתיה קצרה מלגעת באוכל, וכשעלה ר' יזרא הוא ראה שר' אמי ור' אסי אכלו בכריכות ידיהם בחמתו בלויים והוא שאל אותם וכי אנשים גדולים כמותכם יטעו כדברי רב ושמואל הרי רב אמר שדעתו היתה קצרה אך לר' יזרא נשמט מה שאמר בו תחילתו בשם שמואל שהתירו מפה לאוכלי תרומה ולא לאוכלי טהרות ור' אמי ור' אסי היו כהנים.

הסתפקו אם האוכל ממי שמאכל אותו צריך ליטול ידיו ויש להוכיח ממה שרב הונא בר שחורה שימש את רב המנונא והוא תתן לו תחיתב בשר והוא אכל והוא אמר לו שלילא שאתה רב המנונא לא הייתי מאכלי אותך ולכאורה זה בגלל שהוא זכיר ואינו נוגע, ויש לדחות שהוא זכיר ונטל ידיו קודם לכן, ויש להוכיח ממה שאמר ר' יזרא בשם רב שאדם לא יתן פרוסה לפיו של השמש אלא אם הוא יודע שנטל ידיו קודם ושטם מברך על כל כוס וכוס אך אינו מברך על כל פרוסה ופרוסה ולר' יוחנן אמר על מברך על כל פרוסה ופרוסה ורב פפא אמר שלא נחלקו רב ור' יוחנן אלא ש'אם יש אדם חשבו דעתו לאכול כל צרכו כי הוא נותן לו וכשאין אדם חשוב יברך על כל פרוסה ומה שכתוב שידוע שנטול ידיו יש לפרש שהשמש טרוד והוא שוכח ורבא לגעת באוכל.

שנו בבבירייתא שלא יתן פרוסה לשמש בין שחשבו בידו כי שחיה בידו של בעה"ב ש'אם יהיה קלקול בסעודה ושמש שלא נטל ידיו אסור לתת פרוסה לתוך פיו.

הסתפקו אם המאכל צריך ליטול ידיו לא ויש להוכיח ממה ששנה מנשה שרשב"ג אומר שאשה מדיחיה ידה אחת במים ונותנת פת לבנה הקטן ואמרו על ש'מא לא רצה להאכיל בידו אחת ביו"כ וגזרו עליו להאכיל בשתי ידיו, ואב"י דוחה ששם זה משום שד שיבא כשלא נטלו שחירות, ויש להוכיח שאביו של שמואל ראה ששמואל בוכה ושאלו מדוע אמר לו שמואל שרבו הכהן אמר לו מדוע שמואל שהוא טען מדוע הוא האכיל את בנו בלי נטילה אמר לו אב"י מדוע לא נטלת אמר לו וכי הוא יאכל ואני אטול, אמר שמואל לא רץ שאינו לומד אלא הוא מכה, ולהלכה האוכל ממאכל צריך ליטול ידיו והמאכל לא צריך ליטול ידיו.

משנה אדם יכול לצרור בשר וגבינה במטפת אחת את יקפיד שהם לא יגעו זה בזה ורשב"ג אומר ששני אכסנאים יכולים לאכול על שולחן אחד זה בשר זה גבינה ולא חוששים שיענו. **גמרא** יש להקשות מה החשש כשהם נוגעים הרי זה צונן בצונן, ואב"י אומר שאמנם לא צריך לקלוק אך צריך להזהר.

רב חנן בר רב אמי אומר בשם שמואל שרשב"ג מתיר רק באינם מכירים זה את זה אך בכמרים זה את זה אסור, וכן שנינו שרשב"ג אומר שאם שני אכסנאים התאחרו בפניו אחד זה מהצפון וזה מהדרום זה מביא תחיתב בשר זה מביא גבינה ואינם חוששים ואסור רק בתפיסה אחת יחד, וקשה הרי כך אסור גם בלי שולחן, אלא הכוונה כמו תפיסה אחת ורב יימר בר שלמיא שאל את אב"י מה הדין בשני אחים שמקפידים זה על זה אמר לו אב"י אמרו כל השריקים אסורים ושריקי ביייתוס מותרים וכי זה ישתנה מאיש לאיש, אך קשה לשיטה שאסורים במה שאמר ר' אסי בשם ר' יוחנן שמי שיש לו רק חלק אחד מותר לכבסו בחוה"מ.